

COMMISSIE VOOR HET BANK- EN FINANCIEWEEZEN

Prudentieel toezicht op beleggingsondernemingen

Brussel, 18 december 1997

CIRCULAIRE D4/EB/5 AAN DE BELEGGINGSONDERNEMINGEN

Mevrouw,
Mijnheer,

De hoeksteen voor de goede werking van de financiële sector is het vertrouwen van het publiek in de financiële ondernemingen. Dit vertrouwen steunt op hun goede reputatie. De beheersing van het reputatierisico maakt dan ook een wezenlijk onderdeel uit van een gezond en voorzichtig beleid bij die ondernemingen.

Aspecten die verband houden met de integriteit van het bedrijf en de sector in het algemeen zijn belangrijk in het prudentieel toezicht op een voorzichtige en gezonde bedrijfsuitoefening door de ondernemingen.

Zonder twijfel is het fiscale gedrag de laatste jaren een belangrijk aspect geworden van de integriteit waarvan hiervoor sprake.

De wet van 6 april 1995 inzake de secundaire markten, het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen, de bemiddelaars en beleggingsadviseurs (hierna de wet van 6 april 1995) heeft in artikel 62 voor elke beleggingsonderneming de verplichting ingevoerd te beschikken over een voor haar werkzaamheden passende beleidsstructuur, administratieve en boekhoudkundige organisatie en voor hun bedrijf passende interne-controleprocedures. In dit kader is de Commissie de mening toegedaan dat elke beleggingsonderneming een voorkomingsbeleid dient te voeren dat gericht is op de beheersing van haar reputatie in het fiscale domein door in alle opzichten fiscaal zuiver te handelen. In het bijzonder dient elke onderneming bijzondere mechanismen in de zin van artikel 104, § 3 van de wet van 6 april 1995 te voorkomen en a fortiori mechanismen in de zin van artikel 327, § 5 WIB '92. Deze circulaire is van toepassing op alle in België gevestigde beleggingsondernemingen onderworpen aan de wet van 6 april 1995.

Overeenkomstig artikel 8 van het koninklijk besluit van 20 december 1995 betreffende de buitenlandse beleggingsondernemingen, is deze circulaire ook van toepassing op Belgische bijkantoren van EG-beleggingsondernemingen in de mate dat de passende organisatie en controlemaatregelen borg moeten staan voor de naleving van de bepalingen die in België van toepassing zijn om redenen van algemeen belang.

Tenslotte vestigt de Commissie er de aandacht op dat beleggingsondernemingen die ressorteren onder het recht van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap en in België bedrijvig zijn in vrije dienstverlening, onderworpen zijn aan de bepalingen van algemeen belang waaronder die opgenomen in artikel 104, § 3 van de wet van 6 april 1995 en artikel 327, § 5 WIB '92.

COMMISSIE VOOR HET BANK- EN FINANCIËWEZEN

De doelstelling en de actiepunten van het voorkomingsbeleid in het fiscale domein worden hierna toegelicht. De inhoud van het voorkomingsbeleid dient uiteraard, zoals dit het geval is in elk activiteitsdomein, volledig door de ondernemingen zelf te worden bepaald.

*

* *

Doelstelling van het voorkomingsbeleid

Beleggingsondernemingen dienen zich ervan te onthouden rechtstreeks of onrechtstreeks samen te werken met cliënten die zich tot hen wenden om zich te onttrekken aan hun fiscale verplichtingen. In het kader van de goede werking van de financiële sector, dient elke beleggingsonderneming oog te hebben voor haar reputatie en voor het vertrouwen dat het publiek in haar stelt. Deze doelstelling wordt behaald wanneer de onderneming in alle opzichten fiscaal zuiver handelt.

Beleggingsondernemingen dienen een beleid te voeren dat bijzondere mechanismen in de zin van artikel 104, § 3 van de wet van 6 april 1995, voorkomt. Daarbij moet er rekening mee worden gehouden dat de opsomming van de typepraktijken in het document (circulaire D4 97/4 aan de beleggingsondernemingen d.d. 18 december 1997) niet uitputtend is. Deze bijzondere mechanismen horen niet tot het domein van het fiscaal recht maar situeren zich op het vlak van de correcte praktijken en vallen derhalve in het domein van de bestuursrechtelijke bevoegdheid van de Commissie.

Beleggingsondernemingen dienen ook een beleid te voeren gericht op het voorkomen van medeplichtigheid bij inbreuken op de fiscale wetgeving door cliënten, zoals geïllustreerd door artikel 327, § 5 WIB '92. Deze bepaling heeft betrekking op die gevallen waarin een beleggingsonderneming als medeplichtige van haar cliënt, heeft bijgedragen tot het opzetten van een mechanisme met als doel of als gevolg fiscale inbreuken te plegen. De Commissie dient deze gevallen mee te delen aan de Minister van Financiën. Dergelijke medeplichtigheid bij inbreuken op de fiscale wetgeving kan, buiten de mogelijke strafrechtelijke dimensie, een omvangrijke patrimoniale weerslag hebben die de solvabiliteit en de liquiditeit van de onderneming kan aantasten en zelfs haar leefbaarheid in het gedrang kan brengen.

Volledigheidshalve wordt op deze plaats vermeld dat de aldus bepaalde doelstellingen geen afbreuk doen aan de toepassing van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, gewijzigd door de wet van 7 april 1995. Door deze wijziging werd de wet onder andere van toepassing verklaard op het witwassen van geld en andere activa die voortkomen uit een misdrijf dat in verband staat met ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang worden aangewend.

Uitstippeling van een voorkomingsbeleid en risico-identificatie

Vooraleer voor de onderneming een voorkomingsbeleid in het fiscale domein uit te stippelen, moet het bestuursorgaan alle werkzaamheden van de onderneming vanuit deze fiscale invalshoek nauwkeurig analyseren, ongeacht of die worden uitgeoefend door de zetel, de bijkantoren of agentschappen, of ook nog, door externe medewerkers.

COMMISSIE VOOR HET BANK- EN FINANCIËWEZEN

Daarbij moet een bijzondere aandacht gaan naar de verrichtingen van de onderneming met andere verwante vennootschappen. Ook moet rekening worden gehouden met het bestaan van specifieke risico's wanneer de onderneming verschillende exploitatiepunten heeft of een beroep doet op de diensten van gevolmachtigde agenten.

Tevens moet de nodige aandacht gaan naar de risico's die directieleden lopen wanneer zij bestuursopdrachten vervullen als vertegenwoordiger van de beleggingsonderneming in dochterondernemingen of in andere ondernemingen waarmee er een operationele samenwerking of afspraak bestaat.

Dit voorkomingsbeleid moet samenhangend en consequent zijn op het niveau van de onderneming en zelfs van de groep als zij in zo'n structuur zit.

Gedragsregels en richtlijnen

Zodra de risico's voor een potentiële verwikkeling in het fiscale domein waarmee de onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks wordt geconfronteerd, zijn onderkend, moet het bestuursorgaan zijn voorkomingsdoelstellingen vastleggen en verwoorden in gedragsregels en richtlijnen bestemd voor respectievelijk de leiders en de betrokken medewerkers (inclusief de gevolmachtigde agenten).

De gedragsregels in fiscale aangelegenheden hebben betrekking op de houding die elk van de zaakvoerders zichzelf oplegt ten aanzien van verrichtingen die het imago of de financiële toestand van de onderneming of het imago van de Belgische financiële sector zouden kunnen schaden. Die houding kan bestaan uit een verbintenis om af te zien van de verrichting, de verrichting ter beraadslaging voor te leggen aan het collegiale bestuursorgaan of ook nog de kenmerken van de verrichting integraal en op formele wijze te documenteren.

De aard en de eigenlijke inhoud van de richtlijnen aan de medewerkers moeten zijn aangepast aan de werkzaamheden van de onderneming en de complexiteit van haar organisatie. In voorkomend geval besteden zij de nodige aandacht aan specifieke activiteiten zoals effectendienstverlening, vermogensbeheer en beleggingsadvies, betalingsverkeer (inclusief het oneigenlijke gebruik van interne rekeningen en het eventueel gebruik van gecodeerde rekeningen om louter interne redenen van discretie), diensten van juridisch en fiscaal advies door medewerkers in rechtstreeks contact met de cliënteel, kredietverlening, en alle andere diensten die het bestuursorgaan in het kader van het voorkomingsbeleid als risicovol aanziet en daarom pooft te vermijden.

De richtlijnen dienen ook aandacht te besteden aan relaties met cliënten en overheden. Zo dienen de richtlijnen een afdoende begrenzing te bevatten met betrekking tot de mogelijkheid van volmachten door derden verleend aan personeelsleden. Zij dienen duidelijk te stellen dat de inlichtingen over tegoeden en verrichtingen die de onderneming over haar cliënten moet meedelen aan de fiscale besturen, correct en volledig zijn, met inbegrip van verrichtingen geboekt op interne rekeningen of eventuele gecodeerde rekeningen.

Tenuitvoerlegging en follow-up

In het kader van de tenuitvoerlegging van een passende interne controle, moeten deze richtlijnen worden omgezet in procedures en in maatregelen tot sensibilisering van de betrokken medewerkers van de onderneming, inclusief gevolmachtigde agenten, om hen vertrouwd te maken met de wettelijke bepalingen terzake, met het voorkomingsbeleid van de onderneming en de soorten "bijzondere mechanismen". Daartoe moet hun aandacht worden gevestigd op het feit dat het meewerken aan "bijzondere mechanismen" in de zin van artikel 104, § 3 van de wet van 6 april 1995, zware sancties tot gevolg kan hebben, tot ontslag toe.

Tenslotte moet de interne audit van de beleggingsonderneming of van de groep als de onderneming deel uitmaakt van een grotere financiële groep, of zelfs de revisor van de vennootschap als er geen interne afdeling bestaat, er periodiek op toezien dat de voornoemde richtlijnen correct worden toegepast en de regels nageleefd die de onderneming zichzelf oplegt inzake integriteit en deontologie.

Met de meeste achting,

De Voorzitter,

J.-L. DUPLAT.